

Z medycznej wokandy

Kary w odpowiedzialności zawodowej lekarzy

KRZYSZTOF
KORDEŁ

Kolejnym problemem, którym pragniemy zainteresować Czytelników, jest katalog kar, jakimi dysponuje sąd lekarski. W aktualnym stanie prawnym, zgodnie z art. 42 ustawy o izbach lekarskich, można orzekać następujące kary: upomnienie, naganą, zawieszenie prawa wykonywania zawodu lekarza na okres od sześciu miesięcy do trzech lat i pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

Dla porównania warto odnotować, iż w innych korporacjach zawodowych katalog przewidzianych sankcji dyscyplinarnych jest szerszy. I tak, w postępowaniu dyscyplinarnym adwokatów kary są następujące: upomnienie, nagana, kara pieniężna, zawieszenie w czynnościach zawodowych na czas od trzech miesięcy do pięciu lat, wydalenie z advokatury. Obok kary nagany i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pięciu lat, a obok kary zawieszenia w czynnościach zawodowych orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesięciu. W tym przypadku kara nagany oraz kara pieniężna pociągają za sobą utratę biernego prawa wyborczego do organu samorządu adwokackiego na czas trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, a kara zawieszenia w czynnościach zawodowych pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organu samorządu adwokackiego na czas sześciu lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. W samorządzie radców prawnych karami dyscyplinarnymi są: upomnienie, nagana z ostrzeżeniem, zawieszenie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas od trzech miesięcy do pięciu lat, kara pieniężna nie niższa od połowy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za miesiąc poprzedzający datę orzeczenia dyscyplinarnego i nie wyższa od pięciokrotności tego wynagrodzenia, pozbawienie prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, a w stosunku do aplikantów radcowskich – wydalenie z aplikacji. Obok kary nagany z ostrzeżeniem i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pięciu lat, a obok kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od lat dwóch do lat dziesięciu. Notariusze dysponują następującymi sankcjami: upomnieniem, naganą, karą pieniężną do wysokości pięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, nie niższą niż połowa tego wy-

grodenia, pozbawieniem prawa prowadzenia kancelarii. Wymierzenie kary nagany lub kary pieniężnej pociąga za sobą niemożność udziału ukaranego w organach samorządu notarialnego i w sądzie dyscyplinarnym przez okres trzech lat.

Z kolei sąd pielęgniarok i położnych może orzec jedną z następujących kar: upomnienie, naganą, zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w zakładach służby zdrowia na okres od jednego roku do pięciu lat, zawieszenie prawa wykonywania zawodu pielęgniarok lub położnej na okres od sześciu miesięcy do trzech lat, pozbawienie prawa wykonywania zawodu pielęgniarok lub położnej. Podobnie sąd aptekarski może orzekać: upomnienie, naganą, zawieszenie prawa wykonywania zawodu aptekarza na okres od trzech miesięcy do trzech lat, pozbawienie prawa wykonywania zawodu aptekarza.

Stąd też z uznaniem należy powitać pomysł zamieszczony w projekcie nowelizacji ustawy o izbach lekarskich stanowiący załącznik do uchwały NRL nr 35/06/V w sprawie przyjęcia projektu ustawy o zmianie ustawy o izbach lekarskich, a mianowicie poszerzenie katalogu sankcji, którymi będzie mógł dysponować sąd lekarski. Zgodnie bowiem z art. 57h tego projektu „sąd lekarski może orzekać następujące kary:

- 1) upomnienie,
- 2) naganą,
- 3) karę pieniężną,
- 4) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w ochronie zdrowia na okres od jednego roku do pięciu lat,
- 5) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lekarza na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat,
- 6) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od roku do pięciu lat,
- 7) pozbawienie prawa wykonywania zawodu”.

Zaskakującym rozwiązaniem jest art. 57i, zgodnie z którym w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy nie stosuje się kary łącznej i orzeczenia łącznego. Zatem w sytuacji, kiedy lekarzowi sąd lekarski przypisze winę za kilka przewinień zawodowych, za każde z nich wymierzona zostanie odrębna kara

Dodatkowo – w przypadku orzeczenia kary przewidzianej w pkt 4–7 – sąd lekarski mógłby zarządzić opublikowanie w biuletynie okręgowej izby lekarskiej sentencji orzeczenia. Jest to propozycja kontrowersyjna, ale wydaje się, że należy powitać ją z pełną aprobatą. Przeciwnicy takiego rozwiązania podnoszą,

iż w ten sposób umożliwia się łatwą identyfikację lekarza.

Warto pamiętać, iż orzeczenie kary nagany i zawieszenia prawa wykonywania zawodu w obecnym kształcie „uchwały wyborczej” pozbawia lekarza biernego prawa wyborczego do organów izby. Projekt nowelizacji ustawy przewiduje natomiast, że ukaranie karą zawieszenia prawa wykonywania zawodu pozbawiałoby lekarza czynnego prawa wyborczego, a ukaranie którąkolwiek z powyższych kar biernego prawa wyborczego nadto skutkowałoby wygaśnięciem mandatu członka organu izby lekarskiej w trybie natychmiastowym (tak art. 7 ust. 4, 5 oraz art. 8 projektu).

Dodatkowo warto przypomnieć, że nawet w aktualnym stanie prawnym do czasu zatarcia kary, np. upomnienia, samorząd nie rekomenduje lekarza do zajmowania stanowisk ordynatora, konsultanta, biegłego itp., a inne podmioty coraz częściej nie nawiązują umów o pracę z ukaranymi lekarzami. Ponadto może to uniemożliwiać podjęcie wykonywania zawodu w innym kraju Unii Europejskiej. Wydaje się, że w projektowanej ustawie można takie konsekwencje wyraźnie ująć.

Ponadto sąd lekarski orzekając kary wskazane w pkt 5 i 6, mógłby orzec dodatkowo zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w ochronie zdrowia. Kara pieniężna orzekana byłaby na cel społeczny związany z ochroną zdrowia w wysokości od 1-krotnej do 10-krotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę (przypomnijmy, że obecnie to 936 zł). Byłaby to kara samoistna albo orzekana obok kar wymienionych w pkt 4–6. Natomiast orzekając karę ograniczenia zakresu czynności, sąd lekarski ustalałby szczegółowo, których czynności lekarz nie mógłby wykonywać.

Zaskakującym rozwiązaniem jest art. 57i, zgodnie z którym w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy nie stosuje się kary łącznej i orzeczenia łącznego. Zatem w sytuacji, kiedy lekarzowi sąd lekarski przypisze winę za kilka przewinień zawodowych, za każde z nich wymierzona zostanie odrębna kara.

Natomiast zabrakło w tym projekcie możliwości uznania kary orzeczonej w postępowaniu karnym jako spełniającej wytyczne „lekarskiego wymiaru sprawiedliwości” i porzeczności na odwołaniu się do sankcji wymierzonych przez sąd powszechny.

Na koniec pragniemy zapewnić, iż oczekujemy na Państwa głosy i uwagi. Opinie prosimy kierować na nasze adresy mailowe: gw@wil.org.pl i jjsk@wp.pl.

KRZYSZTOF KORDEL
JĘDRZEJ SKRZYPCZAK
GRZEGORZ WRONA